

lesarabrøv

Vegna happadrátt Íslendingafelagsins í Føroyum

Í summar var í fjølmíðlunum umrøtt peningamálið Íslendingafelagsins, har fyrrverandi formaðurin Bjarni Petursson er skuldsættur fyri líkt og ólíkt, eitt nú stuldur.

Tá hendan skuldsæting framkom, varð mettt rættast at biðja ríkisviðurkenda grannskoðara (Grannskoðaravirkid JS) um at kanna bókhald felagsins og gera roknskap yvir happadráttin.

Nevnd felagsins vildi tá hesin fyrila geva fjølmíðlunum frageiðing í samsvari við veruleikan.

Lat tað verða sagt beinanvegin, at Bjarni Petursson er fullkomiliga reinsaður fyri at hava stolið sær pening frá felagnum, tvørtur imóti er tað felagið, sum skyldar honum pening, sum hann hevur lagt út felagsins vegna.

Bakgrund

Aðalfundarsamtíkt um bygging av felagshúsi var hovuðsuppgáva Bjarna sum formaður. Hann gjørdi eitt stórt fyrireikingararbeiði hesum viðvíkjandi og var komin rættiliga langt við tí málinum.

Tá samtykt varð at fáa pening til vega við happadrátti, fyrireikaði Bjarni tað eisini, sum alt annað.

Tá sölun av hesum var í hæddini á heysti 1988, var aðalfundur hildin í felagnum.

Bjarni segði frá at starvið nú var vaksið út yvir hansara meg. Nýggjar kreftir máttu koma til og bar hann seg undan

afurvali. Happadrátturin í tí formi hann var (skavseðlar) kravdu eitt starvsfólk burturav, um skil skuldi valda.

Nýggi nevnd varð vald og fekk hendan álgt at nýta starvsárið fyrst og fremst til happadráttin og peningainsavning, tí rætt var at steðga byggiætlanini inntil ávisur eginpeningur var fingin.

Tá má so ásanast, at nýggi formaðurin, Einar Kristjánsson, litið og einki gjørdi við sakina og einki fyrr enn á sumri 1989, tá landsstýrið krevur uppgjørd yvir happadráttin, vakna menn úr svøvn.

Fakta var at ongin roknskapur var gjørdur, pappir og skjøl lógu nevniliga spjadd úti hjá fyrrverandi og núverandi nevndarlimum (í pappeskijum undir songini).

Nýggi formaðurin, Einar Kristjánsson, eftir at hava hugt í eskjuna, hann sjálvur hevði í goymslu, finnur útav, at her má mangla okkurt í. Í staðin fyri at kanna um einki onkur annar/aðrir høvdu írestandi tilfarið, valdi hesin at halda at fyrrverandi formaðurin hevði mistikið seg.

Tá má hann helst hava luftað tankanum við tíðindamann íslenska útvarpsins í Føroyum, sum úttan viðari fer við «fantasiunum», út í íslensku pressuna og haðani til føroysku pressuna.

Men síðani hevur maðurin (Einar) ikki verið at fingið fatur á. Ongin í nevndini, grannskoðari ella polití, hevur kunnað

fingið fatur á manninum.

Hetta er v.a.o. ein av orsökunum til at tað hevur tikið tíð at fáa pappir og skjøl upp á pláss.

Men at enda fingust øll gogn savnað saman og er nú staðfest, at fyrrverandi formaðurin, Bjarni Petursson, er fullkomiliga ósekur í teim skuldsætingum, fram eru komnar móti honum persónliga. Hetta kann ríkisgöndkendur grannskoðari vátta fyri teimum, ið ynskja tað.

Táð vita øll, at felagsstarv ofta hevur dovnar periodur og tað er mannlígt, at okkurt, ið áttu at verið gjørt í dag, verður ikki gjørt, o.s.fr.

Men tað er skomm ikki at kunna víðurkenna tað og síðani rætta tað.

Roknskapurin yvir happadráttin verður nú sendur Landsstýrinum.

Uppskot verður fyrilagt næsta aðalfund um at Einar Kristjánsson verður koyrdur úr felagnum.

Eisini fær íslenska ríkisútvarpið áheitan um at geva sínum tíðindamanni áttalu fyri at bera út óstaðfestar lygusøgur. Lygusøgur, sum umframt at svindálka ósekan persón, eisini er við til og tíværi kanska hevur forkomid Íslendingafelagnum í Føroyum.

Vinarliga
Vegna Íslendingafelagið
Sigurbjørn Guðmundsson
næstformaður
Gisli Jonsson
kassameistari

num fyri sjálvt Íslendingafelagið. Her var heilt einfalt eingin roknskapur ferdur — einki grannskoðað bókhald er framlagt á aðalfundi síðani 1987. Innanfyri eitt ár høvdu triggir kassameistarar lagt frá sær vegna figgaróskil og samstarvstrupuleikar við Bjarna Petursson.

Hóast øll hesi víðurskifti vóru viðgjørd í tíðindasendingunum verður bert tosað um happadráttin í skrivinum, sum føroysku fjølmíðlarnir og íslenska ríkisútvarpið hava fingið handað frá Bjarna Peturssyni og tveimum limum í felagnum. Tí fari eg at víðgera happadráttin fyrst, hóast hann ikki kann sigast at vera eitt stórt álvarsmál enn figgarviðurskiptini hjá felagnum.

Loyvið, sum Føroya Landsstýri gav til happadráttin, gekk út í august 1988. Aðalfundur varð hildin í september sama ár úttan at grannskoðaður roknskapur var lagdur fram. Á hesum fundi segði Bjarni Petursson frá sær formansstarvið og Einar Kristjánsson varð valdur formaður.

Nýggja nevndin kom beinanvegin í eina hópiseysa stóðu. Skjøl vóru antin burturmist ella spjadd, rokningar komu inn í heilum úttan at nevndin ella kassameistarin hevði givið loyvi fyri hesum útreiðslum.

Ein kanning, sum eg gjørdi fyri íslenska útvarpið í juli, t.e. útvið eitt ár eftir at loyvið til happadráttin gekk út, gav ta niðurstøðu, at hópiseysur ruðuleiki valdaði í bókhaldinum. Stórar upphæddir, í minsta lagi 40.000 kr. og møguliga upp til 80.000 kr. vóru úti-standandi.

Grannskoðaravirkid hjá Jógvan Sundstein arbeiði við roknskapinum. Tá ið Bjarni Petursson sigst at vera fullkomiliga reinsaður fyri allar skuldsætingar, bað eg Jógvan Joensen, grannskoðara hjá virkinum, um viðmerkingar. Hann sigur:

«Út frá tí tilfari, vit higartil hava fingið, duga vit ikki at siggja, at nakað skeivt er farið fram, men sjálvsagt er trupult í so vorðnum ferri at kanna skuldararnar, t.e. krambúðir og aðrar, sum hava tikið imóti seðlum. Táð átti at verið betri skil á, og hetta visti nevndin».

Grannskoðarin er ein serkøn meting av tí tilfari. Íslendingafelagið hevur útvegað.

Og hvat fyri tilfar hevur Bjarni Petursson, hjálparfólk hansara og nevndin í Íslendingafelagnum útvegað? Eg skal nevna bert eitt dømi: Ein handilseigari í Klaksvík, ið seldi

happadráttarseðlar fyri meira enn 30.000 kr., bleiv í juli uppringdur av felagnum, tí hann stóð sum skuldari av hesum peningi. Hann greiddi frá, at hann fleiri mánaðir frammanundan hevði gildið allan peningin kontant til Bjarna Petursson. Hann hevði kortini ikki fingið kvittan — helt tað ikki vera neyðugt. Hann ringdi beinanvegin til Bjarna, sum vísandi hann um at alt var í lagi. Men tað er tað yvirhøvur ikki. Umleið 20 vinnarar vóru í Klaksvík, har millum ein, ið vann ferð við Norrønu fyri tvey til Noregs. Ongin av hesum vinnarum hevur fingið vinningarnar útgoldnar, hóast meira enn eitt ár er síðani happadrátturin formiliga er av. (Happadráttarseðlarnir vóru sonevndir «skavseðlar», har vinnarin sær beinanvegin, um hann hevur vunnið ella ei). Sambært teimum upplýsingum, eg havi fingið, eru helst teir allar flestu vinningarnir óguldinir. Hvussu skilið er í Íslandi, har Bjarni Petursson sambært fjølmíðlunum eisini hevði áttalanir um at selja happadráttarseðlar, er ikki greitt. Felagið hevur ongur upplýsingar og einki tilfar um hesa sølu.

Viðvíkjandi bókhaldi-num hjá felagnum sjálvum kann sigast í stuttum: Tey, sum á ein ella annan hátt hava arbeiðið fyri ella kenna til nevndararbeiðið í felagnum, eru yvirhøvur samd um, at einki veruligt bókhald er, eingin skjøl, ongur kvittanir, eingin roknskapur, eitt nú fyri brennivín, ið víhvort varð keypt inn í stórum nøgdum. Hetta var hovuðsorsøkin til at ein kassameistari, ið hevur verið ein hin hollasti og dugnaligasti stuðulin hjá felagnum frá upphavi, legði frá sær í mai 1988. Sum aður nevnt er eingin grannskoðaður roknskapur framlagdur síðan í august 1987. Eingin veit við vissu hvar tilfarið til roknskapin er.

Í oddagrein um málið, sum 14. September prentar á forsiðuni leygdagin, slær blaðstjórin fast, at íslendingafelagið skyldar Bjarna Peturssyni pening. Eg havi fingið upplýst, at felagið skyldar stórar upphæddir til nógvar, hvussu nógvar og hvussu nógvt veit eingin at siga í løtuni. Fyrrv. kassameistarar kenna kortini ikki til skuld til Bjarna. Tey kenna hinvegin til eina rokning uppá uml. 50.000 (fimmtúsund) vegna samýning til bróðurin hjá Bjarna Peturssyni, ið sigst at hava eina teknistovu í Reykjavík. Peningurin er samýning fyri eina skitsu til «grunntekning» av Íslendingahúsi-

num, ið skuldi byggjast í Havn. Skitsan hevur verið prentað í øllum føroysku bláðunum.

Hovuðsuppgávan hjá Íslendingafelagnum farnu ár hevur verið at halda veitslur ella dans. Hovuðsuppgávan hjá formanninum — ikki bert Bjarna men eisini onkrum øðrum — hevur verið at fyrireika hetta m.a. við keypi av brennivíni. Avlopið eftir veitslurnar — víðhvørt var talan um hóp av bjóri og brennivíni — varð flutt heim til formannin. Eingin roknskapur er ferdur vegna hetta avlop — ið hvussu so er kenna kassameistararnir ikki til hann.

Í tíðindaskrivinum verður á ódamligan hátt lagt eftir einum ungum handilsskulanæmingi í Havn, ið kom í ta vanlukkulugu stóðu at gerast formaður í Íslendingafelagnum heystið 1988. Sambært teimum upplýsingum, eg havi fingið frá fyrrv. kassameistarum og nevndarlimum, gjørdi tann nýggi formaðurin onkrar royndir at fáa greiðu á roknskapin. Tá hetta ikki eydnaðist, gav hann upp og legði frá sær sum so nógvt onnur. Nú verður hann hongdur út sum tann seki í málinum við illgitingum um, at «politíð fær ikki fatur á honum». (Hann er lesandi á triðja ári á Handilsskúlanum í Havn).

Í yvirskrift yvir oddagrein í 14. Sept. verður sagt, at hesin handilsskulanæmingurin væntandi verður koyrdur úr felagnum á næsta aðalfundi. Tíðindaskriv, sum 14. Sept. og onnur bløð fingi handað frá Petur Peturssyni, er undirritað av tveimum fólku, sum titlular seg næstformann og kassameistara. Skrivarin í nevndini hevur upplýst fyri undirritaða, at hon einki kendi til tíðindaskriv, enná minni at tað var sent út. Eykaaðalfundur skuldi verið í felagnum fyrr í hesum ári, og aðalfundur í september. Ongin fundur er hildin og ongin fundur er frábodaður. Íslendingafelagið hevur sostatt strangt tikið hvørki kassameistara ella næstformann, heilt einfalt í teir ikki hava verið valdir á einum lógligum aðalfundi. Eingin, hvørki nevndin sum so ella felagið sum so, hevur givið hesum tveimum lóyni at undirrita brøv í felagsins navni, enná minni boða frá uppskotum um at limir verða koyrdir.

Eg meti, at sum tíðindamaður havi eg gjørt mína skyldu mótevnis til stovni, eg arbeiði fyri og mótevnis íslenska almenninginum. Hetta er eisini staðan hjá íslenska ríkisút-

Framhald á síðu 20

Misbrúkar navn Íslendingafelagsins

Í einum tíðindaskrivi frá tveimum limum í Íslendingafelagnum verður undirritaði í starvi sínum sum tíðindamaður fyri íslenska útvarpið lagdur undir at «bera út óstaðfestar lygusøgur» um fyrrv. formannin í Íslendingafelagnum, Bjarna Petursson, sum eisini hevur hovuðsábyrgdina

av íslenska happadráttinum. Málið snýr seg um figgarviðurskiptini hjá Íslendingafelagnum. Hesi viðurskipti vórðu viðgjørd í tveimum tíðindasendingum í íslenska ríkisútvarpinum í juli. Í sendingunum varð greitt frá, at trupulleikarnir hjá felagnum vóru tvinnandir:

1. Stórt óskil valdaði í bókhaldinum vegna happadráttin, ið varð hildin til frama fyri Íslendingahúsi í Føroyum. Nýggjur formaður í felagnum hevði júst lagt frá sær, tí hann hevði illgruna um at okkurt skeivt var farið fram.
2. Uppaftur stórt ruðuleiki var viðv. roknskapin